

ABD, Kürtler ve biz...

IŞİD'in Kobane'ye saldırdığı günlerde o zamanlar daha henüz makam mevki sahibi olan Bülent Arınç, hazdan adeta titreyerek ve alaycı bir dille, çok zor durumdaki Kobane'yi kastederek "Düştü, düşüyor..!" demişti. IŞİD'in Kobane merkezine kadar ilerlemesi, şehrin düşmesini canı gönülden isteyen AKP iktidarını da bir hayli keyiflendirmişti. Türkiye, şehrin nefes borularını tamamen keserek direnişin kırılmasını sağlamak amacıyla sınırını kapatmıştı. Bu yolla Irak Kürdistanı'ndan gelecek askeri-lojistik desteğe izin verilmemesi şehrin düşürülmesinde IŞİD'e fiili bir destek anlamına geliyordu. İktidar bu tutumunu, henüz "çözüm sürecinin" geçerli olduğu bir dönemde yükselen baskılar ve patlayan protesto eylemleri sonucunda sınırı açmak zorunda kalarak belirli ölçüde değiştirdi. Ancak Kobane savunmasının dayanabilmesi ve daha sonra IŞİD'in püskürtülmesinde askeri anlamda en önemli faktörlerden biri ABD'nin verdiği hava desteği oldu. IŞİD'le savaşma kararı alan ABD, hava kuvvetlerini devreye sokarak kuşatmanın kırılmasında ve "tekfircilerin" yenilmesinde çok önemli bir rol oynadı.

Türkiye'nin rolü...

Kobane'ye verdiği destek, ABD'nin bölgede güç kazanmasını ve PYD-YPG ile yakın ilişkiler kurmasını sağladı. Sonrası malûm! Yani, ABD'nin bölgeye yerleşmesinde başlıca sorumluluk Türkiye'yi yönetenlerin sırtındadır. Türkiye'nin hem kendisine yar olmayan Kürtleri cezalandırmak, hem de Suriye rejimini devirmek amacıyla IŞİD'e verdiği açık-örtülü destek hem Kürtlerle hem de Amerikalılarla olan ilişkilerinin bozulmasına ve bu iki gücün birbirleriyle yakınlaşmasına neden olmuştur. Sorun, kimi ulusalcıların öne sürdüğü gibi, o dönemde Irak Kürdistanı'ndan gelen yardıma kapının açılmasından değil, aksine bu kapının kapalı tutulmasından ve şehri düşürmek amacıyla IŞİD'le yapılan "dolaylı" işbirliğinden kaynaklanmıştır. Bu nedenle, üniformalarında "kıızıl yıldız" taşıyan Kürtlerin (PYD-YPG-JPG) ABD ile ilişkileri, daha çok "denize düşenin yılanı sarılması" anlamına gelmektedir.

Emperyalizmin niyeti; Irak, Suriye, İran...

Kürtlerin tarihine bakıldığında, bu hep böyle olmuştur. Kürtler modern tarihleri boyunca boyunduruğu altında oldukları devletlerin elinden kurtulmak ve kendi kaderlerini tayin etmek için özellikle uluslararası kriz ve çatışma dönemlerinde büyük güçlerin desteğini aramak zorunda kalmışlardır. Kürtlerin savaştığı merkezi iktidarların da sürekli aynı dış destekleri aradıkları düşünüldüğünde, bunda tuhaf bir taraf yoktur! Bu ilişkiler bağlamında büyük güçler de zaman zaman Kürtlere verdikleri destekle merkezi devletler üzerinde baskı kurma, bölgedeki süreçlere müdahil olma, olayları yönlendirme yollarını aramışlardır. Ancak büyük güç politikaları sonuç olarak her zaman merkezi devletlerin desteklenmesi ve Kürtlerin "satılmasıyla" sonuçlanmıştır. Ulusalcı-milliyetçilerin iddia ettiği gibi emperyalizmin hiçbir zaman "büyük ve bağımsız bir Kürdistan" kurma "ideali" olmamıştır. Bölgemizin 1918'den sonraki tarihi bunun kanıtıdır. Dönemin koşullarına bakıldığında, belki Türkiye istisnası dışında, Irak, İran ve Suriye'de birer Kürt devletinin veya hepsinde

birden son derece uygun koşullara rağmen bir “büyük Kürdistan’ın kurulmamış olması bu görüşümüzü doğrulamaktadır. Osmanlı’nın Birinci Emperyalist Savaş’taki yenilgisinin ardından İngilizler, bir dönem Kürtlerle “flört” ettikten sonra tercihlerini manda yönetimi altında tuttukları Irak’ta kendi eserleri olan merkezi Irak Krallığı’ndan yana kullanmışlardır. Bölgenin bu dönemki tarihi aynı zamanda siyasi özgürlük isteyen Kürtlerin Britanya Kraliyet Hava Kuvvetleri (RAF) tarafından sürekli bombalanmasının ve Britanya destekli, (Hatta bazı kereler bir İngiliz generalin komutasındaki) Irak ordusunun operasyonlarının da tarihidir. Yani Britanya, Irak’ta bırakın bir Kürt devleti kurma niyetini, Kürtlerin askeri başarılar elde ettikleri dnemlerde bile bağımsız bir Kürdistan’ın kurulmasının önündeki başlıca engel olmuştur.

Benzer bir durum Fransız mandası altındaki Suriye’de de yaşanmıştır. Fransızlar Suriye’de zerk Alevi ve Dürzi bölgeleri (Hatta şam ve Halep devletleri) kurmalarına rağmen hiçbir zaman özerk de olsa bir “Kürdistan” kurmamışlardır. Aksine Fransa, şeyh Said ayaklanmasının bastırılmasında askeri olarak Suriye topraklarının kullanılmasına izin vererek Türkiye’ye destek olmuştur.

İran’da ise, 1946’da Sovyetler Birliği denetimindeki bölgede kurulan Mahabat Kürt Cumhuriyeti, Sovyetler’in çekilmesinin ardından emperyalizmin desteklediği merkezi İran yönetimi tarafından kanlı bişimde yıkılmıştır. Kısacası emperyalizmin asıl desteği çok aēık çıkarları nedeniyle her zaman Kürtleri sömürgeci bir boyunduruk altında tutan merkezi yönetimler lehine olmuştur. Tekrar edelim, milliyetēi iddiaların aksine tarihte emperyalizmin “bağımsız bir Kürdistan” kurmak gibi bir “ideali” olmamıştır. Aksine, Kürt varlığının bugünkü parēalanmıř yapısı, 1. Emperyalist Savaş’ın ardından emperyalizm tarafından oluşturulan bir statükonun ürünüdür.

Ya şimdi..?

Tabii, bütün bunların tarihte kaldığı ve emperyalizmin asıl şimdi “bağımsız bir Kürdistan” kurmak istediği söylenebilir. Ancak çok yakın tarihimiz de emperyalist politikalarda bu konuda köklü bir değişiklik olmadığını göstermektedir. Emperyalizm, son tahlilde hâlâ “Kürtleri satmaya” devam etmektedir. 1970’li yıllarda Irak Kürdistanı’nda Molla Mustafa Barzani’nin başına gelenler bir yana (İran-İrak anlaşması) 1991’deki Birinci Körfez Savaşı’ndan bu yana yaşananlar da bütün aksi iddialara rağmen durumun değişmediğini göstermektedir. Emperyalizmle onun desteğini alarak İran’a saldıracak kadar yakın ilişkiler içindeki Saddam yönetiminin sistemin arızalı bir parçası haline gelmesi sonucu Irak’ın işgali koşullarında doğan Kürt-Amerikan ittifakı tarihsel olarak aksi bir kanıt değildir. 1991’den sonra “Çekiç Güç” koruması altında oluşan Kürt özerkliği, ABD için “ilkesel” değil, faydaya dayalı bir tercihtir ve esas olarak Türkiye’nin “yan çizmesinin” sonucudur. ABD’nin öncelikli tercihi, 2003’teki ikinci Körfez Savaşı’nda da, 1991’de olduğu gibi yine Türkiye’dir. Bu iki dönemde de, ittifakın gerçekleşmesi halinde böyle bir ittifakın ödülü, Irak Kürdistanı’nın kontrolü ve Türkiye’ye verilecek Kürt hamiliği olacaktı. (Bak: Turgut Özal’ın rüyaları!)

Kürtler hain mi..?

Burada vurgulanması gereken bir önemli husus da, yakın tarih boyunca gerçekleşen Kürt ulusal ayaklanmalarının çok büyük bir bölümünün, son derece “yerli ve milli” ve bağımsız bir karakterde olmasıdır. Kürtler pek çok defa sınırları içinde yaşadıkları devletlerle anlaşma yolunu aramışlardır. Mesela Irak’ın yakın tarihi Kürtlerin merkezi yönetimlerle anlaşma çabalarına ilişkin pek girişimi içerir. Kültürel ve idari özerkliği (ekonomik maddeler de dahil) içeren bu anlaşmaların hepsi bir süre sonra merkezi hükümetler tarafından çiğnenmeleri nedeniyle bozulmuştur.

Bugün ABD ile işbirliği nedeniyle suçlanan PYD, iç savaşın en kritik dönemlerinde, emperyalizmin ve bir kısım bölge

devletinin Suriye'deki devrimci halk hareketini kontrol altına alıp yozlaştırmak amacıyla kurduğu ve desteklediği Suriye Ulusal Kongresi'ne destek vermediği gibi, bir dış mşdahaleye de karşı çıkmıştır. PYD, o dđnem, 12 sosyalist parti ve bağımsız sosyalistlerden oluşan bir muhalif bir koordinasyonun şyesidir. PYD lideri Salih Mşslim, kendileriyle gđrřmeye gelen ABD elçisine "Olası bir mşdahalede hem Koordinasyon olarak hem de Kşrt halkı olarak ABD'ye destek vermeyeceğiz" demiştir. (Ekspress: Sayı-123)

şstelik Tşrkiye'deki Saray iktidarının PYD'ye yđnelik şfkesinin temelinde, pek çok kez ifade edildiği şzere PYD-YPG'nin emperyalizm, Tşrkiye ve diğerleri tarafından desteklenen muhalefet cephesinin içinde yer almaması ve şam rejimiyle çatışmaya girmemesidir. O dđnem, Tşrkiye Kşrtlerinin RTE'nin başkanlık rejimi hedefine destek vermeleri ve Suriye Kşrtlerinin de Esad rejimiyle doğrudan savaşmayı kabul etmeleri halinde Tşrkiye'nin tavrının çok farklı olacağı açıktır. Eğer gelişmeler o yđnde olsaydı, Suriye Kşrtleri, bşyşk bir ihtimalle, sınır boyunca Tşrkiye himayesinde bir Kşrt kuşağı oluşturmaları yđnünde desteklenecekti. O zaman kimsenin "Suriye'nin toprak břtřnlřđř" gibi bir derdi olmayacak, mesele "bşyşyen Tşrkiye" faslında ele alınacaktı! İktidarın bu hedeflerinin gerçekteşmemesi, bir dđnem ilişki içinde olduğu PYD'yi "terđrist" ilan etmesine yol açmıştır. Kısacası, Kşrtlerin ABD ile olan yakın ilişkileri, onların "genetik olarak" emperyalizmle işbirliğine yatkın olmalarından değil, bđlge devletlerinin şerrinden korunma ve kendi kaderlerini tayin edebilme amacıyla bazı tarihsel fırsatlardan yararlanma çabalarından kaynaklanmaktadır.

Ancak...

En solunda yer alanlar da dahil Kşrt siyasi hareketlerinin çeşitli dđnemlerde ABD emperyalizmiyle kurdukları "zorunlu" ilişkilerin tarihsel-siyasal olarak anlaşılabilir nedenleri olsa da, bu ilişkilerin her defasında Kşrtlerin "satılmasıyla" sonuçlandığı bilinmektedir. Bu ittifakın, "en inandırıcı"

biçimini aldığı son dönemde de sonuç farklı olmamıştır. Bölge milliyetçiliklerinin (sosyal şovenler de dahil) ABD'nin ve Batı'nın, sonunda (hem de deniz manzaralı) bir Kürdistan kurmak üzere olduklarını düşündükleri bir dönemde, bu güçlerin hem Irak'taki Federe Kürdistan'da hem de Suriye'deki Afrin'de Kürtleri satması "geleneğin" değişmediğini göstermiştir. Emperyalizmin bölge stratejileri doğrultusunda Kürtlerle bazı ittifaklara girse de esas olarak ekonomik, siyasi, askeri vb. çıkarları doğrultusunda nihai olarak bölgenin merkezi devletleriyle işbirliğini tercih ettiği bir kere daha kanıtlanmıştır. Rojava'nın Kobane ve Cizire kantonlarındaki durum da er veya geç benzer bir sonuç verecektir. ABD'nin nihayetinde, "genetik" ittifaklarına dönmesi, sonunda Türkiye'yi tercih etmesi kaçınılmazdır.

Sömürgeci kibir değil, devrimci çözüm

Tarih boyunca ulusal kurtuluş hareketlerinin kendilerini boyunduruk altında tutanlara karşı destek arayışları içinde büyük güçlerle kurdukları ilişkiler, bağımsızlık amacına ulaşıldığı durumlarda bile pek çok olumsuz sonuca yol açmıştır. Bu konuda sömürgeci Osmanlı egemenliğinden kurtulan halkların daha sonra ödediği bedelleri örnek gösterebiliriz. Bu örneklerin hiçbiri elbette hiç kimseye o halkların siyasi bağımsızlığına karşı çıkma veya ezilen halklara "antiemperyalizm" üzerine nutuk çekme hakkını vermez. Kürt halkına adeta bir sömürgeci kibriyle tepeden bakarak "akıl öğretenlere" öncelikle kendi "ulus devletlerinin" emperyalist sistem içindeki rollerine, bağımlılıklarına, ABD ve AB ile olan ekonomik, siyasi, askeri ittifaklarına odaklanmalarını öneririz. Kürt halkına, kaçınılmaz olarak emperyalizme karşı mücadeleyi de içeren, enternasyonalist dayanışmayı ve bölge çapında ortak bir devrimci mücadeleyi esas alan somut bir perspektif sunmadan anlatılan bütün "antiemperyalizm hikâyeleri" Türk, Arap, Fars milliyetçiliğinden veya sosyal şovenizmden başka bir anlam taşımaz. Bu perspektif ayrıca, ABD veya başka devletlerden tamamen bağımsız davranmaları halinde,

Kürtlerin egemenliği altında oldukları devletler tarafından rahatça ezilmelerini engelleyecek ittifak önerilerini de içermelidir. Ve elbette, “ulusların kendi kaderlerini tayin hakkını” bütün sonuçlarıyla tanımayanların “birlikten” söz etme hakkı da yoktur.

Emperyalist güçlerle yapılan çoğu zaman o malûm çaresizlikten kaynaklanan zorunlu ittifakların, yaşanmış, şu anda yaşanan ve yaşanacak olan kaçınılmaz sonuçlarına bakıldığında, bugün için zor da görünse en gerçekçi yolun kapitalizme son verecek ortak bir devrimci mücadele olduğu açıktır.